

Vet mer om verdenshavenes sirkulasjon

Forskere ved Bjerknessenteret i Bergen har oppdaget en metode som åpner for ny og mer nøyaktig forståelse av hvordan sirkulasjonen i verdenshavene har endret seg gjennom tidene.

CATO GUHNFELDT

Kjemiske spor i mikrofossiler avsatt på havbunnen gjennom millioner av år, er helt sentrale for å forstå endringer av havsirkulasjonen. Forskerne Are Olsen og Ulysses Ninnemann ved Bjer-

knessenteret i Bergen har nå vist hvordan vårt hittil viktigste utgangspunkt for å tolke disse fossile sedimentavsetninger, den isotoniske sammensetning til karbon i havet i dag, er sterkt påvirket av menneskeskapt karbondioksid. Gjennom bruk av

petroleumsprodukter slippes nemlig store mengder lett karbon ut i atmosfæren og opptas så av havet. Dette kalles Suess-effekten.

- Vi har rekonstruert fordelingen av karbonisotoper i Nord-Atlanteren slik den var før den industrielle revolusjon, og viser at store forskjeller mellom viktige vannmasser er blitt visket ut. Den rekonstruerte fordelingen gir et mye mer presist utgangspunkt for tolkningen av signaler

avsatt i sedimentene, opplyser Olsen.

Byttet plass. Funnet som blir offentliggjort i det anerkjente tidsskriftet Science i dag, gjør det mulig å fastslå nøyaktig hvordan fordelingen av Atlanterhavets vannmasser var vesentlig forskjellig under siste istid i forhold til i dag. Det har lenge vært kjent at mens Nord-Atlanteren i dag fylles opp med dypvann fra Norskehavet og

Labradorhavet, så ble dette under siste istid erstattet av dypvann fra Sørishavet som bredte seg nordover.

Det at petroleumsprodukter som olje og naturgass inneholder så mye lette isotoper av karbon skyldes at disse for det meste er laget av dødt plantemateriale. I fotosyntesen foretrekker nemlig planter karbondioksid med lett karbon fremfor karbondioksid med tungt karbon.

cato.guhnfeldt@aftenposten.no

Taler SVs nestleder midt imot

■ Signerer syv av ni dissenser

Statssekretær Ingrid Fiskaa (SV) i Utenriksdepartementet er mot all overstatlig styring, og foreslår å danne en alternativ verdensbank.

CHRISTIANE JORDHEIM LARSEN

Utenriksdepartementets statssekretær Fiskaa taler partiets nestleder Bård Vegar Solhjell midt imot i en rekke saker i forslaget til nytt prinsippprogram. Solhjell har ledet programkomiteens arbeid med prinsippprogrammet som skal vedtas under landsmøtet neste vår. SV har ikke revidert sine prinsipper siden 1995.

En oppsiktsvekkende uenighet gjelder regjeringens deltakelse. Et mindretall på fire av 13 i SVs programkomité vil ikke at partiet skal binde seg til å søke regjeringens makt og flertall i Stortinget for en allianse som kan «dreie samfunnsutviklingen til venstre.» Fiskaa er blant dem, men hun avviser overfor Aftenposten at dissensen er sentral.

- Vi er enige om det overordnede, at vi skal søke makt når det vil dra politikken til venstre, sier hun.

Fiskaa understreker også at hun støtter dagens regjeringens deltakelse.

Bedre eller verre? Den mest omfattende dissensen handler om hvilken samfunnsanalyse som skal prege det nye programmet. Flertallet beskriver «den nordiske modellen» i positive ordelag og skriver at vi i Norge har gjort store fremskritt for å redusere forskjeller i makt og økonomi. Fiskaa ønsker derimot, sammen med et mindretall på fem, å få frem at det siden 80-tallet er blitt større forskjeller mellom folk.

Dette er saken

SV presenterte i går et nytt forslag til prinsippprogram.

Prinsippene er ikke revidert siden 1995.

Arbeidet er ledet av nestleder Bård Vegar Solhjell.

Programmet skal vedtas under landsmøtet til våren.

Aftenposten fakta

- Jeg er ikke uenig i flertallsteksten, men den mangler en analyse av at maktforholdene, ikke bare i Norge, har gått i feil retning de siste årene, sier hun.

Fiskaa er, sammen med tre partikolleger, også mer skeptisk enn flertallet til overnasjonal styring. Mens flertallet er positive til at Norge kan la seg binde av FN-systemets regler om krig og fred, vil mindretallet nøye seg med å fastslå at SV er skeptisk til overnasjonal styring.

- Dette dreier seg ikke først og fremst om FN, men vi vil heller styrke enn svekke innbyggernes demokratiske rettigheter, sier Fiskaa.

Av børs. Et forslag Fiskaa virkelig brenner for, er å ta Statens Pensjonsfond-Utland av børs, og gjøre den til en alternativ verdensbank. Målet er at gi land med behov for miljø- eller utviklingsprosjekter hjelp uten samtidig å unngå de krav Verdensbanken og IMF måtte stille til å føre «en markedsliberal, miljø-ødeleggende og fattigdomsskapende politikk».

- Dette er et av forslagene partioverordningen virkelig vil diskutere, sier hun.

Solhjell fremhevet da han presenterte forslaget at komiteen har fremlagt et forslag som beskriver et grønt og rødt parti. Kampen mot klimaendringene gjennomfører forslaget.

Les mer om prinsippprogrammet på aftenposten.no
christiane.jordheim.larsen@aftenposten.no

NORGES STØRSTE MOTORFEST
29.-31. OKTOBER, NORGES VAREMESSE LILLESTRØM

3 HALLER - 26 000 M² ★ UTENDØRS RALLYBANE
MOTORSPORT ★ STRETCAR ★ AMCAR ★ TRUCKS ★ BIKES

- Hundrevis av utstillingsobjekter - kun det beste av det beste!
- Billøp, Sprint Rally og motorsykelshow hver dag
- Møt stjernene ansikt til ansikt
- Norgeslansering av Gran Turismo 5
- Custom Cars lodder ut lakkeringsjobb - verdi kr 50000,-
- Kåringer av beste kjøretøy
- Knallgode messetilbud
- Bilklubber, veteran og historiske kjøretøy

www.oslomotorshow.no

Åpningstider:
Fredag: 11-20
Lørdag: 10-19
Søndag: 10-17

Rorri Racerbil og Big Chris underholder barna på søndag!

